

Bank, 10 February, 2009.–Pp. 16.–
<https://siteresources.worldbank.org/INTDEBTDEPT/Resources/468980-1218567884549/WhatIsInclusiveGrowth20081230.pdf> (дата звернення : 14.01.2019).

2. Ranieri, Rafael; Ramos, Raquel Almeida (March 2013). "Inclusive Growth: Building up a Concept" (PDF). Working Paper. 104. Brazil: International Policy Centre for Inclusive Growth. ISSN 1812-108X. Retrieved 13 January 2015.

3. Інклюзивність економіки – нове мірило економічного росту / Київський міжнародний економічний форум // 09.07.2018. – За матеріалами: World Economic Forum. URL: <http://forumkyiv.org/uk/news/inkluzivnist-ekonomiki-nove-mirilo-ekonomichnogo-rostu> (дата звернення : 14.01.2019).

Горяїнов Олексій

канд. техн. наук, доцент

Харківський національний технічний університет

сільського господарства імені Петра Василенка

Харків, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ АГРОСЕКТОРУ І ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЙНІ ХАБИ

Цифровізація дедалі стає важливим питанням при розгляді різних сфер діяльності людини. Поява документу [1] підтверджує важливість досліджень в сфері цифрової економіки.

Згідно [1], «цифровізація - насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір». Основний акцент в питанні цифровізації агросектору в [1] робиться на цифровому землеробстві.

Нажаль інших документів щодо реалізації ідей цифровізації агросектору з боку держави не реалізовано. Натомість існує досвід такої реалізації як в межах України, так і за її межами. Вивчення такого досвіду дозволить визначити наступні кроки в цьому напрямку.

Найбільш відомим прикладом в Україні щодо питання реалізації ідеї цифровізації агросектору є поява і діяльність асоціації AgTech Ukraine [2]. Асоціацією реалізовано декілька потужних соціальних заходів – «AgTech Forum 2018», «Хакатон Аграрних Інновацій 2018» та інші. Згідно даних [3], асоціація створювалася для широкого кола учасників – рис. 1 (агровиробники, ІТ компанії, університети тощо). Однак, аналіз сучасного наповнення сайту асоціації свідчить про те, що коло питань зводиться в основному до комерційного рівня. Зараз на сайті асоціації коло зацікавлених в діяльності асоціації обмежується наступними: виробники та дилери обладнання, провайдери послуг [2]. Навчальні та наукові питання академічного рівня залишилися поза межами.

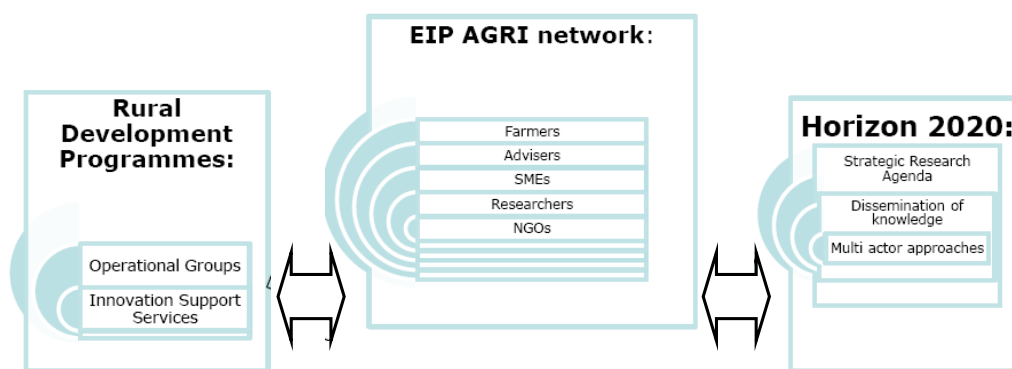
Рис. 1. Потенційні учасники і план розвитку асоціації AgTech Ukraine [3]

Звернемося до досвіду цифровізації агросектору в Євросоюзі. Вивчення матеріалів досліджень в цьому питанні виявив великий пласт здобутків, які накопичено в Європі. В якості прикладу досліджень наведемо наступні [4]:

- RUR-13-2018 - Enabling the farm advisor community to prepare farmers for the digital age (Утворення можливостей для співтовариства сільськогосподарських консультантів щодо підготовки фермерів до цифрової ери).

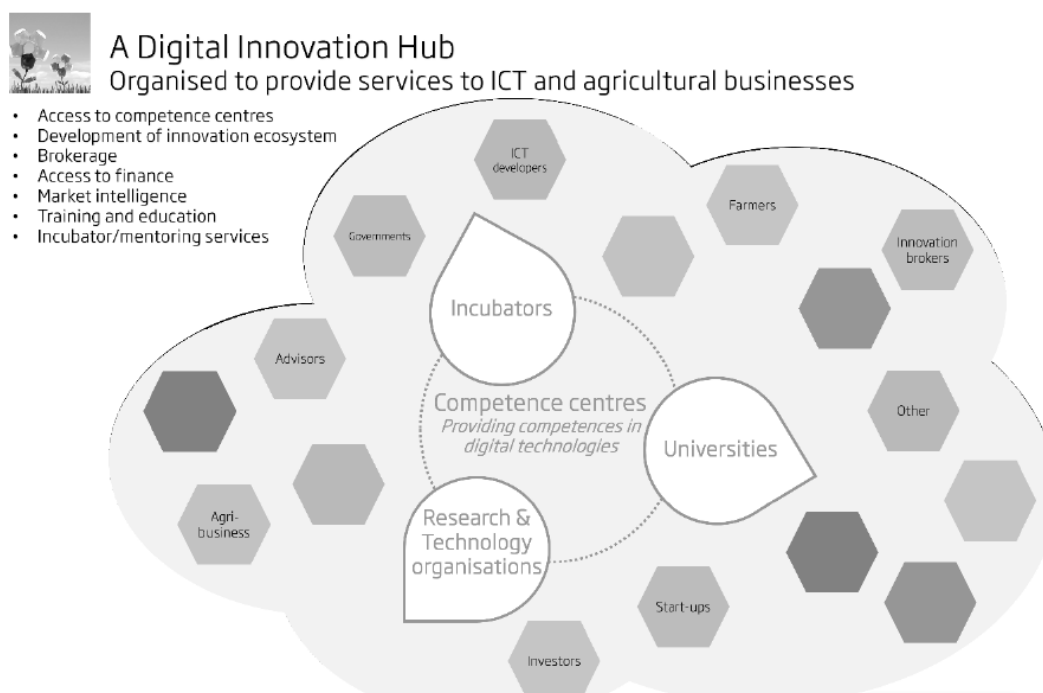
- DT-RUR-12-2018 - ICT Innovation for agriculture: Digital Innovation Hubs for agriculture (Інновації інформаційно-комунікаційних технологій для сільського господарства: цифрові центри (хаби) інновацій для сільського господарства).

Важливу роль в реалізації ідей цифровізації агросектору виступає Європейське партнерство з інновацій в сільському господарстві (EIP-AGRI) (засновано в 2012р.) [5]. Це утворення сприяє поєднанню науки і практики – рис. 2.

Рис. 2. Зв'язок EIP-AGRI з Горизонт2020 і Програмами розвитку сільської місцевості [6]

Важливу роль відводиться створенню «Digital Innovation Hubs» (цифрових інноваційних хабів). Згідно [7] цифровий інноваційний хаб – це центри інновацій, що покликані сприяти зв'язкам "many-to-many" ("багатьох-до-багатьох") між центрами компетентності (competence centres), аграрним сектором (farming sector) та постачальниками ІТ, експертами з технологій та інвесторами, а також полегшити доступ до ринків ЄС – рис. 3.

Рис. 3. Хаб цифрових інновацій у сільському господарстві [7]

Цікавими з точки зору навчального закладу є такі підсистеми, як «центри компетентності» (competence centres). Це утворення є поєднанням науки, практики і освіти. В спільному обговоренні і вирішенні проблем визначаються і формуються компетентності, які навчальні заклади можуть використовувати в навчальному процесі. Прикладом реалізації такого компетенц-центру можна назвати Агротехнологічний хаб на базі одного з університетів Казахстану [8].

Список використаних джерел

1. Розпорядження КМ України від 17.01.2018 № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p> (дата звернення 15.02.2019 р.).
2. Сайт асоціації AgTech Ukraine. URL : <https://agtech.com.ua> (дата звернення 15.02.2019 р.).
3. У Києві презентували, як Україні стати хабом для розвитку високих агро технологій. URL : <http://agroportal.ua/ua/news/tekhnologii/mnenie-u-ukrainy-est-shans-stat-khabom-razvitiya-vysokikh-agrotekhnologii/> (дата звернення 15.02.2019 р.).
4. Shaping the digital (r)evolution in agriculture. URL : https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_brochure_digital_revolution_2018_en_web.pdf (дата звернення 15.02.2019 р.).
5. The agricultural European Innovation Partnership (EIP-AGRI). URL : <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en> (дата звернення 15.02.2019 р.).
6. Agricultural Research in Horizon 2020. URL : <https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeAttachment.php/L/IT/D/4%252Fc%252F1%252FD.221b83fba25f0b4b28f/P/BLOB%3AID%3D7801/E/pdf> (дата звернення 15.02.2019 р.).
7. EIP-AGRI seminar digital innovation hubs for agriculture. URL : https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_seminar_digital_innovation_hubs_final_report_2017_en.pdf (дата звернення 15.02.2019 р.).

8. ЦИФРОВИЗАЦІЯ – КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР РАЗВИТИЯ АПК. URL :
http://www.eurasiancommission.org/ru/act/prom_i_agroprom/dep_agroprom/actions/Documents/4%20Есполов.pdf (дата звернення 15.02.2019 р.).

Залізнюк Вікторія

докторант

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Київ, Україна

ПРОБЛЕМА ПРОДОВОЛЬЧОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СОТ

Приєднання до Світової організації торгівлі по-новому й особливо гостро висвітило проблему продовольчої незалежності України. Проблема полягає в тому, що питання незалежності перенесена в площину багатостороннього регулювання.

В основі Угоди про сільське господарство СОТ закладений принцип скорочення державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції. Приєднання до СОТ означає також прийняття комплексу міжнародних зобов'язань щодо подальшого розкриття внутрішнього продовольчого ринку для іноземної конкуренції й по обмеженню держпідтримки експорту продовольства та сільськогосподарської сировини на світовому ринку. Нові для України зобов'язання вимагають активного вдосконалення механізму та інструментів державного регулювання.

До приєднання до СОТ були сформульовані основні цілі та перспективи відповідного приєднання для України, що передбачають питання забезпечення її продовольчої безпеки. Широкий діапазон завдань доцільно, на нашу думку, згрупувати за трьома напрямками:

- 1) завдання зміцнення вітчизняного потенціалу у сфері АПК;
- 2) захист інтересів вітчизняних виробників і споживачів продовольства;
- 3) просування національного аграрного та продовольчого експорту на світові ринки.

Виходячи з інтересів держави, яка опинилася у великій залежності від імпорту продовольства, уряд в якості іншого пріоритетного завдання розглядав необхідність поліпшення конкурентних можливостей вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції у відповідь на зростаючий приплив іноземних продовольчих товарів на внутрішній ринок. У зв'язку з цим в черговий раз було поставлено питання про підвищення якості вітчизняної продукції. У планах уряду знайшла відображення і така актуальна проблема, як забезпечення імпортозаміщення продовольства і, отже, досягнення оптимізації та збалансованості імпорту та національного виробництва сільськогосподарської продукції та продовольства.

Орієнтація поставлених урядом завдань на поліпшення становища країни в сфері забезпечення продовольчої безпеки очевидна. Однак, на наш погляд, вона не відображає всього комплексу завдань, що стоять перед Україною в умовах її членства в СОТ. У списку основних завдань вельми слабо відображені соціально-економічні аспекти участі країни в системі багатостороннього регулювання ринку продовольства. Очевидно, що вони повинні бути орієнтовані на поліпшення якісних характеристик життя громадян